

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

Образец на програма за ФУМИ, ФВС и ИУГВ — член 21, параграф 3

№ по ССИ	
Наименование на английски език	National Programme of the Republic of Bulgaria under the Asylum and Migration Fund ¹
Наименование на националния език	Национална програма на Република България по Фонд „Убежище и миграция“
Версия	0.1
Първа година	2021
Година на приключване	2027
Допустими от	01.01.2021
Допустими до	31.12.2029
Номер на решението на Комисията	
Дата на решението на Комисията	
Номер на решението за изменение на държавата членка	
Дата на влизане в сила на решението за изменение на държавата членка	
Несъществено прехвърляне (член 24, параграф 5)	Да/Не

---

¹ Числото в квадратните скоби указва броя на знаците без интервалите.

1. Програмна стратегия: основни предизвикателства и отговори на политиката

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква г), подточки iii), iv), v) и ix) от POP;

В този раздел се обяснява как програмата ще отговори на основните предизвикателства, определени на национално ниво въз основа на местните, регионалните и националните оценки на нуждите и/или стратегиите. Прави се преглед на състоянието на изпълнението на съответните достижения на правото на ЕС и постигнатия напредък по планове за действие на ЕС и се описва начинът, по който фондът ще подкрепя тяхното разработване през програмния период.

Скорошно развитие и първоначално състояние

От 2013 г. насам продължаващите конфликти в Близкия изток създават постоянен миграционен натиск към Европа и в частност към Република България, предвид специфичното географско разположение на страната на външните граници на Европейския съюз.

През 2020 г. българските власти са задържали общо 3 487 незаконни мигранти. Това е с 59,7 % увеличение в сравнение със същия период на 2019 г. (2 184). През 2018 г. в България са подадени общо 2 536 молби за международна закрила, през 2019 г. – общо 2 152 молби и през 2020 г. – общо 3 525 молби. Общо 1736 (49 %) от тези кандидати са граждани на Афганистан, 1089 (31 %) – граждани на Сирия, 239 (7 %) – граждани на Ирак, 114 (3 %) – граждани на Мароко и 85 (2 %) – граждани на Пакистан. Тенденцията за увеличаване на нивото на молбите за международна закрила се запазва и през 2021 г.

Република България бе изправена пред предизвикателството да гарантира нормалното функциониране на системата за убежище в ситуация на непропорционален натиск върху нейните граници. Една година след избухването на кризата, през 2014 г., беше приета Националната стратегия за миграция, убежище и интеграция. През 2015 г. Стратегията беше ревизирана с оглед необходимостта от адекватен отговор на потребностите с период на действие до 2020 г. През март 2021 г. беше приета актуализирана стратегия с времеви хоризонт до 2025 г.

България увеличи капацитета на приемните центрове и непрекъснато поддържа и подобрява условията за настаняване и процедурата за международна закрила. За лицата, които търсят международна закрила, се прилагат мерки за първоначална адаптация по време на процедурата по разглеждане на техните молби за международна закрила. Специално внимание се обръща на уязвимите лица като се отчитат специфичните им нужди.

Подкрепата в областта на интеграцията на национално ниво е фокусирана върху гражданите на трети страни (ГТС), които пребивават законно на българска територия. Балансът между правата и задълженията на тези ГТС в Република България е гарантиран, а интеграционната политика е неразделна част от държавната политика в областта на законната миграция. По отношение интеграцията на лицата, получили международна закрила се прилагат разпоредбите на Наредбата за условията и реда за сключване, изпълнение и прекратяване на споразумението за интеграция на чужденците с предоставено убежище или международна закрила.

В началото на 2020 г., по данни на Националната агенция за приходите, в България, по трудов договор са били наети 24 556 ГТС, а общо 137 чужденци са били самонаети лица. България е една от входните точки по протежение на миграционните маршрути на Балканите и Източното Средиземноморие. За 2020 г. има само 821 решения за предоставяне на статут на бежанец или хуманитарен статут, докато 1374 са

отрицателните решения и 452 са прекратените дела за същия период. Следователно, специален фокус на политиката в тази област е, осигуряването на достъп за тази категория мигранти до съответните механизми, чрез които се осъществява безопасно връщане.

В съответствие с Националната стратегия за миграция, убежище и интеграция (НСМУИ) 2021 – 2025 г. акцент е поставен върху доброволното връщане като приоритет на политиката за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни на територията на страната. Възможността за прилагане на принудително връщане се използва като крайна мярка, потвърждавайки, че комбинираният подход, базиран на политики за доброволно връщане и мерки за реинтеграция, ще намали до минимум необходимостта от предприемането на действия по принудително връщане. В същото време, прилагането на процедурите за принудително връщане представляват основен и ключов инструмент за противодействие на нелегалната миграция.

Осигуряване на стратегическо финансиране и дял от финансирането по ФУМИ

Основната част от финансовия ресурс по отношение мерките в областта на международната закрила се предоставя по линия на Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ) 2014 – 2020. Малък процент от средствата се осигуряват от държавния бюджет чрез Държавната агенция за бежанците (ДАБ).

Следвайки принципа за взаимно допълване и избягване на двойното финансиране, подкрепата в областта на интеграцията за ГТС е разделена между отделни европейски фондове. В рамките на ФУМИ се предвиждат мерки от първоначална адаптация и ориентация до включването на кандидатите или лицата, получили международна закрила в системите на образование, здравеопазване и заетост. На национално ниво тази подкрепа се предоставя изключително чрез европейско финансиране в рамките на Националната програма по ФУМИ. Средствата се генерират от националния бюджет и се отпускат за нормалното функциониране на съответните държавни органи, които предоставят подкрепа и помощ на лица, получили международна закрила.

Прилагането на процедурите за връщане се подпомага по ФУМИ (принудително връщане и подпомогнато доброволно връщане и реинтеграция), чрез средства от Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex, съвместни операции по връщане) и средства от националния бюджет (по споразумения за реадмисия). Общият дял на ФУМИ във финансирането на дейности по връщане е около 60 – 70 %. Прилагането на мерките за доброволно връщане и реинтеграция е почти изцяло подкрепено от Националната програма (НП) и спешна помощ по ФУМИ.

В рамките на Норвежкия финансов механизъм (НФМ) 2014 – 2021 г. се изпълнява проект за развитие на административния капацитет на държавните институции в областта на убежището и връщането. Осигурено е допълнително финансиране по НФМ за изпълнение на различни мерки в областите на подкрепа по Фонд „Убежище и миграция“ (АМФ).

Основни национални стратегически предизвикателства и политически решения

В този контекст, базирайки се на Анализа на социалното и икономическото развитие на България 2007 – 2017 и за определяне на националните приоритети за периода 2021 – 2027, сигурността и миграцията са сред трите хоризонтални политики, по които в рамките на публичните политики ще се зложат конкретни мерки за изпълнение в периода 2021 – 2027 г.

Този стратегически документ поставя акцент върху постигането на интегрирано управление на миграционните потоци чрез ефективно управление на връщането и поддържане на капацитета на националните системи за убежище и за противодействие

на нелегалната миграция по отношение на инфраструктурата и на услугите. В документа се посочва, че в периода 2021 – 2027 г. подкрепата ще продължи да допълва националните усилия за приемане на търсещите убежище и на мигрантите при пристигането им на територията на ЕС, както и връщане на тези, които не отговарят или вече не отговарят на критериите за престой в ЕС.

Настоящата миграционна среда се характеризира с висока динамичност и непредвидимост по отношение на миграционните процеси, както и с бързо променяща се миграционна ситуация. Напредъкът на технологиите улеснява бързото организиране на големи маси от хора за тяхното преместване в страните на дестинация.

Основно предизвикателство е създаването на справедлива и ефективна система за интеграция на ГТС, включително на тези, които търсят или получават международна закрила, в която всеки чужденец реално може да участва във всички области на обществения живот в България на основата на принципите за равенството, толерантност и защита срещу дискриминация. Системата ще бъде стабилна, ако функционира, с активната роля на организациите на гражданското общество в партньорство с държавните институции и местните власти.

На национално ниво, насоките за прилагане на политиката на Република България в областта на връщането са заложили в Националната стратегия за миграция, убежище и интеграция 2021 – 2025 и в Националната стратегия за интегрирано управление на границите в Република България 2020 – 2025. Превенцията и ефективното противодействие на нелегалната миграция се определят като специфична национална цел, а изпълнението на процедурите за връщане е очертано като важен елемент от управлението на миграционните процеси.

Подкрепата за непридружени малолетни и непълнолетни чужденци е хоризонтален приоритет, а също и едно от идентифицираните предизвикателства. Целта на подкрепата е гарантиране правата на непридружените малолетни и непълнолетни лица чрез участието на всички отговорни институции – Държавната агенция за бежанците, Държавна агенция за закрила на детето (ДАЗД), Министерство на вътрешните работи, Агенция за социално подпомагане, Национално бюро за правна помощ, Национално сдружение на общините в България, Министерството на образованието и науката, Министерството на здравеопазването, както и неправителствени организации и агенции на ООН и доставчици на социални услуги и други. Дейностите се изпълняват в съответствие със заложените приоритети в правителствената програма за периода 2017 – 2021 г. относно външната политика, социалната и демографската политика и обществения ред и сигурност, както и чрез новата Стратегическа програма 2019 – 2024 на Съвета на Европа. Създадени са две зони за безопасност за непридружените малолетни и непълнолетни в центровете на ДАБ като там се прилага специализираната Методология за условията и организацията на социалната подкрепа в зоната за безопасност за непридружени малолетни и непълнолетни.

С подкрепата на ЕС по ФУМИ 2014 – 2020, подкрепата на европейските агенции, международни и национални организации и конкретни държави членки, капацитетът за приемане и настаняване в регистрационно-приемателните центрове (РПЦ) на ДАБ беше значително подобрен. В момента условията във всички центрове на ДАБ отговарят на заложените стандарти на ниво ЕС. Също така е създадена база за културни дейности и предоставянето на услуги за адаптация е осигурено с финансиране от ФУМИ. Осигурява се достъп до квалифицирана медицинска помощ, безопасност, превод по време на процедурата за международна закрила и при ежедневна комуникация, транскултурно посредничество и психологическа подкрепа.

Значителен напредък е постигнат за подобряване качеството на процедурата за международна закрила. В рамките на различни проекти, финансирани от ЕС, както и Специалния план за подкрепа за България на Европейската служба за подкрепа в

областта на убежището (EASO), бяха проведени редица обучения за повишаване административния капацитет на служителите на ДАБ, ангажирани в административната процедура.

Предприети бяха организационни, правни и законодателни мерки и промени, насочени към постигане на ефективен и индивидуален подход към уязвимите лица, включително непридружените малолетни и непълнолетни лица и допълване на процедурните гаранции в административните процедури.

За периода 2014 – 2020 г. оперативните разходи и храната за настанени лица в центровете за ДАБ бяха осигурени с подкрепата на ФУМИ. В процеса на изпълнение бяха направени някои подобрения, като например по отношение осигуряването на храна. ДАБ въведе нова практика за доставка на пряно приготвена храна от лицензиран доставчик чрез провеждането на централизирана обществена поръчка, което се оказва един по-добър подход.

Посредством финансовия ресурс на ФУМИ беше разработена съвкупност от мерки за улесняване на интеграцията на ГТС и за повишаване на толерантността в обществото, намаляване на межкултурните различия и улесняване на културната адаптация на мигрантите и тяхното приемане от българското общество. Също така координацията и ангажираността на заинтересованите страни на централно, регионално и местно ниво в областта на интеграцията беше подобрена с реализираните проекти по НП по ФУМИ, както и изграждането на капацитет на отговорните институции за прилагане на интеграционни политики и програми за кандидати и бенефициенти на международна закрила.

Постигнат е значителен напредък и солидни резултати в областта на връщането: повишаване на ефективността на връщането в страната по произход, изграждане и поддържане на административен капацитет на длъжностни лица, компетентни в областта на връщането, улесняване на процеса на идентификация, подобряване на комуникацията с дипломатическите мисии в рискови трети държави по отношение условията за миграция, поддържане на капацитет за настаняване в центровете за задържане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни.

В допълнение на изложеното, регулаторната рамка на национално ниво в областта на принудителното връщане беше подобрена чрез разработване на Единни стандарти за мониторинг на принудителното връщане. Бяха наблюдавани петнадесет операции по принудително връщане и бяха представени петнадесет доклада за мониторинг както и окончателен аналитичен доклад. Начинът на действие е усъвършенстван, за да се спазят основните права и свободи на ГТС при процедурата за принудително връщане. Подобро беше и взаимодействието между компетентните органи. Постигнатите резултати допринасят за укрепването на капацитета на компетентните органи и ефективното управление на процедурите за принудително връщане и прилагането на общите стандарти на ЕС за връщане.

Административният капацитет на компетентните органи и заинтересованите страни е от основно значение за правилното функциониране на системите за убежище и миграция в България. Проведени са редица обучения за повишаване на професионалната квалификация на персонала с цел подобряване на работата, а именно: придобиване на нови знания и развиване на умения; системни обучения в областта на разработването на проекти; отчитане; финансово отчитане; използване на специфични информационни системи за подаване и докладване на проекти и други за периода 2014 – 2020 г. Изпълнението на тези мерки следва да продължи.

Научени уроци

След приключване изпълнението на Националната програма по ФУМИ 2014 – 2020 бяха направени някои важни изводи. Националната програма трябва да осигури механизми за гъвкаво изпълнение на предвидените дейности, както и за пренасочване на финансирането, имащо отношение към променящата се ситуация през периода на многогодишното изпълнение. Миграционната криза от 2013 г. и ситуацията с COVID-19 показаха необходимостта от бързо въвеждане на нови мерки и дейности за адаптиране към променящите се обстоятелства.

Степен на прилагане достиженията на правото на ЕС (по-специално идентифициране и обяснение на недостатъците/пропуските)

България е изцяло ангажирана с развитието на европейската политика в областта на убежището, като зачита независимостта при вземане на решения по индивидуални молби за международна закрила и ДАБ продължава работата си за осигуряване на ефективна и справедлива система за защита в партньорство с международни организации и особено тези, които са част от системата на ООН.

В последните няколко години България постигна значителен напредък в прилагането на достиженията на правото на ЕС чрез създаването на защитени зони за недружен малолетни и непълнолетни чужденци в центровете на ДАБ. В периода януари – ноември 2020 г. в двете зони за безопасност бяха настанени общо 1083 недружен малолетни и непълнолетни лица, които получиха различни форми на подкрепа. По този начин беше създаден подходящ работен модел за подкрепа на недружен малолетни и непълнолетни лица, който също ще бъде продължен в рамките на Националната програма по ФУМ 2021 – 2027.

Националната стратегия за миграция, убежище и интеграция 2021 – 2025 акцентира върху основния принцип за свободно движение на хора в ЕС, който заедно със свободата на движение на стоки, услуги и капитали формира основата не само на единния европейски пазар, но и повишава конкурентоспособността на икономиките в ЕС и разширява средата за развитие на предприемачеството, малкия и среден бизнес и всичко това в условия на равни права и възможности на всички европейски граждани. В този контекст Законът за трудовата миграция и мобилност, както и Националната стратегия предвиждат внос на необходимата работна сила със съответната квалификация от трети държави, с които България е сключила споразумения за регулиране на трудовата миграция. Подкрепата за ефективното прилагане на споменатите споразумения е насочена към гражданите на тези трети страни чрез информиране и консултиране по отношение действащата нормативна уредба и условията за престой и работа в България.

Както е подчертано в стратегията, политиката за интеграция на ГТС, законно пребиваващи в страната, се провежда съгласно общите основни принципи за интеграция на мигрантите в ЕС и в съответствие с Плана за интеграция и социално включване 2020 на ЕС. Политиката за интеграция е неразделна част от държавната политика в областта на законната миграция.

Връщането на незаконно пребиваващите чужденци, на които е наложена принудителна административна мярка, се извършва в съответствие с международните правни актове и приети инструменти на равнище ЕС като: Директива 2008/115 / ЕС относно общите стандарти и процедури в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи ГТС; „Двайсетте насоки за принудително завръщане“ от 2005 г. на Съвета на Европа, както и сключени действащи споразумения, които не са правно обвързващи, между ЕС и трети държави, които са източници на нелегална миграция, и ключови партньори на ЕС. Също така стриктно се следват насоките, заложи в Препоръката за връщане и за създаване на общ „Наръчник за връщане“, както и на Плана за действие на ЕС относно връщането.

С Постановление на Министерския съвет от 2019 г. се създава Национален съвет по миграция, граници, убежище и интеграция с основна дейност да формулира и координира изпълнението на държавната политика в областта на миграцията, границите, убежището и интеграцията в Република България. Съветът изготви актуализирана стратегия в областта на убежището, миграцията и интеграцията за периода 2021 – 2025 г., която надгражда заложените приоритети в предишния стратегически документ, но също така се фокусира върху развитието на ниво ЕС.

Стратегия за периода 2021 – 2027

Базирана на гореспоменатите стратегически документи, информация и анализи, Националната програма на Република България 2021 – 2027 по ФУМ ще осигури подкрепа и по трите специфични цели на фонда. Инвестициите ще бъдат фокусирани върху ефикасното и координирано управление на миграцията с цел заместване на несигурните и незаконни пътища към Съюза със сигурни и законни такива. Инвестициите ще имат за цел осигуряване на подкрепа за една стабилна система за прием и настаняване, система за предоставяне на международна закрила и система за ефективно връщане на лица, които не отговарят или вече не отговарят на изискванията за престой в ЕС. Следва да се отбележи, че усилията, по-специално в областта на интеграцията, ще бъдат насочени към ранните фази на процеса до момента на включване на ГТС в системите за образование, трудова заетост и здравеопазване.

В рамките на Националната програма по ФУМ 2021 – 2027 ще продължи изпълнението на всички дейности, осъществени в рамките на Националната програма по ФУМИ 2014 – 2020. Тези мерки са приложени успешно и тяхното продължаване се счита за необходимо с цел осигуряване на стабилни национални системи за убежище и миграция. Новите мерки, включени в НП 2021 – 2027 г., са свързани с основните потребности, идентифицирани на национално ниво и на равнище ЕС.

Допълняемостта и координацията с други инструменти за финансиране ще бъдат осигурени на национално ниво, включително действията, предприети за включване на съответните партньори, както е предвидено в член 17, параграф 3, буква ж) от Регламента за общоприложими разпоредби (ROP). Националната програма по ФУМ ще бъде основният инструмент за осигуряване на подкрепа за приемането на граждани на трети страни, но по ЕФРР и ЕСФ + има възможност тези действия да се допълнят и да се финансират, като например чрез предоставяне на подкрепа за интеграция, по-специално за изграждане, разширяване и достъп до качествени, масови, несегрегирани, приобщаващи и устойчиви услуги в образованието, заетостта, жилищните, социалните, здравните и детските грижи. Програма Еразъм + има потенциал за финансиране на дейности за подобряване на образователната система и приспособяването ѝ към специалните потребности на мигрантите. Дългосрочните действия за изграждане на капацитет могат резултатно да допълват и развиват мерките, подкрепяни по ФУМИ, главно фокусирани върху ранните образователни и интеграционни дейности, особено във фазата на приемане.

Партньорството също така е основен принцип по отношение на подготовката на НП по ФУМ 2021 – 2027. Бяха събрани идеи за проекти и бяха проведени широки дискусии с цел да се включат адекватните отговори на националните предизвикателства в програмата. Проектът на програма се обсъди с компетентните органи на всички етапи от нейната подготовка като същевременно отразява и насоките на Европейската комисия. Това сътрудничество и взаимодействие ще продължи и по време на изпълнението на НП по ФУМ.

В съответствие с чл. 47 от ROP, България ще използва финансовия ресурс на фондовете за постигането на всички специфични цели, заложен в НП по ФУМ 2021 – 2027 г., за да предостави подкрепа на бенефициентите под формата на безвъзмездна финансова

помощ. Предвидените дейности зачитат климатичните и екологични стандарти и приоритети на ЕС в тази област и не биха причинили значителна вреда на изведените екологични цели по смисъла на чл. 17 от Регламент (ЕС) № 2020/852.

2. Специфична цел (повтаря се за всяка специфична цел, различна от техническата помощ)

Позоваване: Член 22, параграф 2 и член 22, параграф 4

2.1 Наименование на специфичната цел - Специфична цел 1 – Укрепване и развитие на всички аспекти на Общата европейска система за убежище, включително нейното външно измерение.

Съгласно данните, представени от ДАБ, през периода от 2015 година до края на 2019 година, броят на подадените молби за международна закрила е 48 197. Въпреки, че през периода 2017 – 2019 г. броят на лицата, търсещи международна закрила е намалял, през този период са подадени средно 2 800 молби (заявления) годишно. През 2020 г. се наблюдава увеличение и са подадени общо 3 525 молби (заявления). Миграционната среда се характеризира с относително висока динамика. Това изисква поддържане съответно на национален капацитет, който да отговори на възможен висок миграционен натиск.

След миграционната криза през периода 2013 – 2017 г. българското правителство предприе редица мерки с цел подобряване капацитета за настаняване на лица, търсещи международна закрила в териториалните единици на ДАБ, отнасящи се до подобряване на условията за прием и настаняване, повишаване на административния капацитет и подобряване на процедурата за предоставяне на международна закрила.

Понастоящем капацитетът на териториалните структури на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ) е както следва:

РПЦ София, Овча купел (капацитет от 860 места)

РПЦ София, Военна рампа (капацитет от 800 места)

РПЦ София, Враждебна (капацитет от 370 места и 30 помещения от затворен тип)

РПЦ Харманли (капацитет от 2 710 места)

РПЦ Баня (капацитет от 70 места)

Транзитен център Пъстрогор (капацитет от 320 места)

Служителите на ДАБ, участващи в изпълнението на дейности, свързани с предоставяне на международна закрила са общо 402 души, от които 100 души са наети по пректи, финансирани по ФУМИ. Служителите, наети по проекти, финансирани по ФУМИ, извършват дейности свързани с осигуряване на медицински грижи, настаняване и поддържане на центровете на ДАБ. Квалификацията на длъжностните лица в ДАБ от специализираната администрация се поддържа и повишава, чрез провеждане на професионални обучения. Подобряване на процедурата за международна закрила е основен приоритет и освен провеждане на различни обучения, финансирани от ФУМИ, бяха обменени опит и добри практики, с подкрепата на Агенцията на Европейския съюз за убежище.

През периода 2014 – 2020 по ФУМИ и със средства от националния бюджет се предоставя подкрепа на лица, търсещи или получили международна закрила. Бяха осигурени подходящи условия за прием и настаняване, както и услуги за подпомагане и улесняване на първоначалната адаптация на лицата, търсещи

международна закрила в Република България. Специален акцент в подкрепата бяха уязвимите лица, на които се предостави специализирана подкрепа, съобразена с техните специфични нужди.

Поддържането на условията за приемане и настаняване е постоянна дейност, поради постоянния и динамичен поток от граждани на трети държави (ГТД), настанени в центровете. Поради интензивната употреба, материалните условия се влошават бързо, поради което постоянно трябва да се поддържат и обновяват. Оперативните разходи, сигурността и осигуряването на храна са основни дейности, чието осигуряване е необходимо за правилното функциониране на центровете на ДАБ.

Съгласно Закона за убежището и бежанците, чужденците търсещи или получили международна закрила имат правата и задълженията по закона и носят гражданска, административно–наказателна и наказателна отговорност при условията и правилата за българските граждани. В този контекст и по отношение на правото им на информация за техния статут, ГТД се информират от специализирани експерти и на език, който разбират за правата и задълженията им.

Лицата, които търсят международна закрила получават подкрепа в редица области, включително правна подкрепа, осигуряване съответно на превод през периода до издаване на решението по тяхната молба за международна закрила, подобряване на комуникацията с институциите в България, които предоставят услуги на целевата група; предоставяне на социална и психологическа подкрепа на лица, които търсят международна закрила и все още не е издадено решение по тяхната молба.

В периода на изпълнение по ФУМИ 2014-2020 г., НП и Спешна помощ и след въведените мерки срещу COVID-19, ДАБ подобри медицинските услуги и подкрепата, предоставяна на лицата, търсещи международна закрила, относно предоставянето на лекарства и консумативи, медицински грижи и тестове, средства за лична защита и дезинфекция. Предоставянето на тези средства и услуги е основно и не зависи от медицинския статус на лицата и наличността на средствата.

Освен общия спад на лицата, които търсят международна закрила през последните години, децата продължават да формират една трета (731 или 34%) от лицата, които кандидатстват за международна закрила в страната. От тях броят на непридружените малолетни и непълнолетни деца и деца, отделени от семействата си, в края на 2019 г. е 524, което представлява над 70 % от всички деца, които търсят закрила в България, в сравнение с 60% през 2018 г. и 50% през 2017 г. Според данните на ДАБ през 2019 г. от общия брой от 481 лица, получили международна закрила, 184 са деца на възраст 0-17 години, които представляват 38% от всички лица, получили международна закрила в България.

От всички търсещи убежище през 2020 г. 1 125 са деца (възраст 0-17 години) или 32% от всички кандидати. През 2020 г., 799 от всички деца, кандидатствали за закрила, са непридружени или отделени от семействата си деца или повече от 70%.

Уязвимите лица, които търсят международна закрила и по–специално непридружените малолетни и непълнолетни имат особена нужда от специфични форми на подкрепа. През 2019 г. в два от центровете на ДАБ бяха създадени сигурни зони за настаняване на непридружени малолетни и непълнолетни лица, които търсят международна закрила, финансирани по Спешна помощ и ФУМИ. Една от сигурните зони има капацитет за настаняване от 100 места в РПЦ София, Военна Рампа и функционира от юни 2019 г. Там се настаняват непридружени малолетни и непълнолетни от Афганистан, Пакистан и Иран. Разположен е в три етажа от сградата, с отделен вход и денонощна охрана. Общо 9 работници – социални работници, преводачи, психолози, както и служители на ДАБ и представители на неправителствени организации се грижат за непридружените

малолетни и непълнолетни лица. Другата сигурна зона функционира от януари 2020 г. в РПЦ – София, Овча купел и има капацитет за настаняване от 138 места за непридружени малолетни и непълнолетни лица. Там се настаняват непридружени малолетни и непълнолетни лица от Сирия и Ирак. Трябва да се отбележи, че за периода от януари до декември 2020 г. само в двете сигурни зони са настанени общо 728 непридружавани малолетни и непълнолетни лица и същите са получили специализирана подкрепа.

Тези зони осигуряват подходящо настаняване, социална подкрепа и достъп до редица основни услуги, съобразени с нуждите на непридружените малолетни и непълнолетни лица, които търсят международна закрила, стандартите определени в тази област и въз основа на оценка как най-добре да се защитят интересите на детето. В тази специфична цел ще бъдат планирани мерки за осигуряване на стабилно функциониране на сигурните зони и подобряване на условията за настаняване, както и услугите и подкрепата, предоставяни на непридружените малолетни и непълнолетни лица, включително сигурност, социална и психологическа подкрепа. Специализирана методика за условията и организацията на социалната подкрепа в сигурните зони регламентират процедурата за прием и настаняване, специфични правила за двете сигурни зони, които определят дейности за образователна подкрепа, социална адаптация и културна ориентация, предвижда се осигуряване на денонощни грижи и сигурност, както и се определят принципи и подходи към работата.

Техническата поддръжка на условията за прием и настаняване в центровете на ДАБ, осигуряване на сигурност, оперативни разходи и храна за центровете, както и необходимия административен капацитет по отношение на квалификация и достатъчен брой персонал са постоянни нужди, които трябва да бъдат непрекъснато подкрепяни, така че да се осигури правилното функциониране на българската система за международна закрила. През периода на финансиране 2014-2020 г. бяха подкрепени набор от интегрирани мерки с финансиране по ФУМИ и национално финансиране от националната отговорна институция и с подкрепата на организации, работещи в тази област. Подкрепата за създаването на безопасни зони за непридружени малолетни и непълнолетни лица с безвъзмездни средства по Спешна помощ трябва да продължи и в периода 2021-2027 ФУМ, за да се отговори на нуждите на целевата група от подходящи условия за настаняване и услуги.

Необходимостта от информиране и подкрепа на лицата, търсещи международна закрила, които все още не са получили окончателно решение също е постоянна, поради продължаващите нужди на целевата група, в която всяка седмица се включват нови граждани на трети държави, търсещи международна закрила и които се нуждаят от помощ и подкрепа в комуникацията им с компетентните органи по време на разглеждане на молбата им за международна закрила, а също и с оглед осигуряване на достъп до институции, разбиране на административната рамка, социални услуги, образователни услуги и др. Поради тези причини продължаването на подкрепата по ФУМ с финансиране на дейностите през периода 2014-2020 г. се счита за много важно.

Приложените мерки през периода 2014-2020 г. са се развили въз основа на променящата се миграционна ситуация и научените уроци. Те бяха отразени и в НП на ФУМИ за 2014-2020 г., за да отговарят най-добре в подкрепа на националните нужди. Развитието на програмата за предходния период на финансиране е в основата на изготвянето на настоящата специфична цел.

Предвидените дейности ще допринесат и за подобряване на координацията и механизмите за взаимодействие с цел подобряване на работата по случаите на трафик на хора, както и използването на съществуващите ресурси – институционални и организационни, както и тяхната ефективност.

Предвидените дейности по ФУМ продължават и надграждат проектите, реализирани в периода на ФУМИ 2014-2020 и мерките, финансирани в проектите по спешна помощ на ФУМИ. Те ще допринесат за постигането на специфичната цел, посочена в чл.3, параграф 2, буква "а", като се фокусират върху следните мерки за изпълнение:

- осигуряване на еднакво прилагане на достиженията на правото на ЕС и на приоритетите, свързани с Общата Европейска Система за Убежище;

- подкрепа на капацитета на системите за убежище на държавите членки по отношение на инфраструктурите и услугите, когато е необходимо, включително на местно и регионално ниво.

Това ще бъде постигнато чрез изпълнение на следните дейности:

- **Поддържане и подобряване на условията за прием и настаняване.** Дейността има за цел поддържане на постигнатото качество на тези условия, както и по-нататъшно подобряване на условията за настаняване, в съответствие с нуждите на гражданите на трети държави (ГТД) в центрове за настаняване. Изпълнението ще включва дейности като:

- поддръжка и обновяване на инфраструктурата и материално и техническо осигуряване за настаняване, наемане на допълнителен персонал за компетентната институция в областта на международната закрила, покриване на оперативни разходи, осигуряване на охранителни услуги в централите за настаняване и др.;

- осигуряване на храна за лицата, настанени в централите, както и лекарства, консумативи и др., осигуряване на социални дейности и дейности за първоначална адаптация на ГТД.

- **Подкрепа за функционирането на сигурните зони за настаняване на непридружени малолетни и непълнолетни лица** в централите за настаняване, включително осигуряване на условия за настаняване, храна, социална и психологическа подкрепа, услуги за сигурност, мерки за културна адаптация, спортни и развлекателни дейности за непридружените малолетни и непълнолетни лица, строителство и оборудване на детски площадки, включително на открито и др.

- **Мерки за осигуряване на социална, психологическа, правна и административна подкрепа** на кандидати за международна закрила, включително превод от редки езици, осигуряване на мобилни групи експерти, работещи във всички места за настаняване, мерки за подобряване идентифицирането на уязвими лица, както и специфични мерки, отнасящи се до процедурата за определяне статут на международна закрила и настаняване на кандидати за международна закрила.

- **Подобряване на процедурата за предоставяне на международна закрила.** Дейността има за цел да отговори на изискванията за по-нататъшна ефективност и ефикасност на процедурата за вземане на решение по молби за международна закрила. Това ще бъде постигнато чрез подобряване на административния капацитет чрез обучение, изготвяне на информационни материали (включително материали подходящи за възрастта и културата) за лицата, търсещи международна закрила, за запознаването им с техните права и отговорности, актуализиране и надграждане на ИТ системите, свързани с процедурата за предоставяне на международна закрила.

- **Мерки за идентифициране и предоставяне на подходяща подкрепа на жертвите на трафик на хора, с цел сексуална и трудова експлоатация, като част от миграционния поток влизащ в страната.**

Предвидени са следните дейности за **оперативна подкрепа**: разходи за персонал, разходи за услуги, като поддръжка или подмяна на оборудване/ИТ системи, разходи за услуги като поддръжка и ремонт на инфраструктура. Предвидените дейности за оперативна подкрепа ще бъдат насочени към Държавната агенция за бежанците във връзка с нейната специфична компетентност в областта на изпълнението на държавната политика за предоставяне на международна закрила в Република България, както и управлението и функционирането на териториалните структури на ДАБ в тази връзка.

Тези дейности представляват обществена услуга за ЕС и допринасят за укрепване и развитие на всички аспекти на Общата Европейска система за убежище.

Желани резултати:

- Осигурени условия за настаняване и прием в съответствие със стандартите на ЕС;
- Проведени процедури за международна закрила в съответствие със законодателството на ЕС в областта на убежището;
- Осигурени специализирани услуги и подкрепа за първоначална адаптация;
- Осигурена ранна идентификация на кандидатите със специални нужди по отношение на процедурата и приема.

2.1.3. Примерна разбивка на средствата по програмата (ЕС) в зависимост от вида интервенция

Позоваване: Член 22, параграф 5 от РОР, член 12, параграф 15 от Регламента за ИУГВ или член 12, параграф 9 от Регламента за ФВС или член 13, параграф 9 от Регламента за ФУМИ

Таблица 1

Специфична цел	Вид интервенция	Код	Ориентировъчна сума (в евро)

2.1.4. Техническа помощ

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква е) от РОР; Член 36, параграф 5 от РОР; Член 37 от РОР; Член 95 от РОР

Текстово поле [5 000] (Техническа помощ съгласно член 36, параграф 5 от РОР)
--

Текстово поле [3 000] (Техническа помощ съгласно член 37 от РОР)
--

2.1. **Наименование на специфичната цел: Специфична цел 2 Подпомагане на легалната миграция към държавите членки и принос към интеграцията на гражданите на трети държави**

2.1.1. Описание на специфичната цел

В настоящия раздел се описват, за всяка специфична цел, първоначалното състояние, основните предизвикателства и се предлагат решения, подпомагани от Фонда. Описват се мерките за изпълнение, които са застъпени с подпомагане от Фонда; Представя се примерен списък на действия в приложното поле на членове 3 и 4 от регламентите за ФУМИ, ФВС или ИУГВ.

По-специално: Във връзка с оперативна подкрепа се предоставя обосновка в съответствие с член 15 от Регламента за ФВС, членове 15 и 16 от регламента за ИУГВ или член 18 от Регламента за ФУМИ. Включва се примерен списък на бенефициерите с техните уставни отговорности, основните задачи, които трябва да бъдат подпомогнати.

Планирано използване на финансови инструменти, ако е приложимо.

Само за ФУМИ: презаселването и солидарността се представят отделно.

Текстово поле [16 000 знака]

В резултат на напълно различни тенденции – засиленото икономическо развитие и създаването на нови работни места, от една страна, и отрицателните демографски процеси, от друга, се наблюдава недостиг на работна сила в редица сектори и региони в България. Един от начините за решаване на този въпрос, заложен в Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност, както и в Националната стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията 2015 – 2020 и новата Национална миграционна стратегия 2021 – 2025, е вносът на необходимата работна ръка с подходяща квалификация от трети страни.

В тази връзка, през 2017 г. България инициира възобновяване на преговорите за сключване на двустранни споразумения за регулиране на трудовата миграция с предварително идентифицирани държави от региона на Източна и Централна Азия. Към този момент са сключени споразумения с Република Армения, Република Молдова и Грузия. В момента текат преговори за сключване на споразумения с Украйна, Република Азербайджан и Република Беларус. Даден е мандат за започване на преговори с Република Албания и Туркменистан.

Идентифицирани са и други държави (Република Казахстан, Киргизката република, Монголия, Република Таджикистан, Република Узбекистан и други), с които след като се постигне съгласие от общ интерес, ще се пристъпи към сключване на двустранни споразумения за регулиране на трудовата миграция.

По отношение на успешното изпълнение на сключените споразумения и постигането на поставените цели – регулиран прием на работници по отрасли и работодатели, нуждаещи се от работна ръка, специално внимание се обръща на съответните страни на произход и се дава информация относно живота и условията на труд и възможности за работа в България както чрез добре насочени информационни кампании, така и чрез индивидуална работа с бъдещите мигранти.

Броят на лицата, получили международна закрила през последните години, стабилно намалява и средният брой е 2800 души годишно. В същото време няма официална информация за броя на тези лица, които реално пребивават на територията на Република България – несъответствие, което ще бъде коригирано в рамките на националното преброяване през 2021 г.

Преобладаващите категории в целевата група включват ГТС и техните семейства, които имат основание за дългосрочно пребиваване, включително лица, получили разрешително за работа или извършване на търговски дейности и лица, търсещи или получили международна закрила.

Управлението на интеграцията на ГТС в страната е предизвикателство за България. Голяма част от ГТС, на които са получили разрешение за пребиваване в България, както и тези, които търсят или са получили международна закрила, срещат трудности в процеса на тяхната интеграция в българското общество, причинени от следната основна група проблеми:

- непознаване на нормативната уредба, както и на правилата и процедурите на българската правна и административна система;
- непознаване на българските традиции, култура, история и т.н., непознаване спецификите на българското общество, което е от ключово значение за успешната интеграция на мигрантите и тяхната културна адаптация;
- самоизолиране на мигрантските общности и осъществяване на социални контакти в малки общностни групи, съставени предимно от ГТД;
- усещане за негативно отношение от страна на представителите на приемащото общество и липса на съпричастност от страна на институции и организации от публичния и частния сектор.

Въпреки че лицата, получили международна закрила, имат същите права, като българските граждани с някои изключения, определени в Закона за убежището и бежанците, на практика те се сблъскват с редица трудности по отношение на достъпа си до тези права поради спецификата на техните потребности, които са различни от тези на българските граждани.

В допълнение към тези практически трудности, които са посочени и в Плана за действие на ЕС за интеграция и приобщаване 2021 – 2027, допълнителни фактори в българския контекст са: широко разпространеното неблагоприятно обществено мнение, провокирано от предимно негативното или липсващо отразяване на тази тема в медиите както и на ниската степен на готовност на местните власти да приемат лица, търсещи или получили международна закрила, на тяхна територия.

През 2017 г. беше приета Наредбата за условията и правилата за сключване, прилагане и прекратяване на споразумение за интеграция, което е правен инструмент, който предвижда интеграцията на лица, получили международна закрила, да се извършва с участието на местните власти и регионалните структури на редица държавни институции. Въпреки че броят на бежанците, избрали да се установят в България, е сравнително малък, липсата на ефективна и навременна подкрепа за тях може да окаже неблагоприятен ефект върху хората и семействата, които искат да се интегрират. Напротив, предоставянето на основна подкрепа допринася изключително за успеха на тяхната интеграция. Това е от полза не само на лицата, търсещи или получили международна закрила, но и за тези общини, които осигуряват подкрепа и участват в процеса на интеграция. Логиката зад това е, че общините повече от всеки друг участник в процеса имат знанията, експертизата и опита, за да подкрепят членовете на общността, стари и нови, да осигурят ефективна и достойна подкрепа за тези, които се нуждаят най-много, да насърчават съвместното съществуване и да се възползват в максимална степен от предимствата на мултикултурните общности. Подкрепата включва: предоставяне на жилище, езикови курсове, възможности за работа, образование, финансова подкрепа, здравни услуги и всички други елементи, водещи до успешна интеграция. Наредбата е основна стъпка към създаването на цялостна програма за интеграция и служи като основа за инициативи, които позволяват конкретно и разумно изпълнение на дейностите, предвидени в Наредбата.

До приемането на административни инструкции или второстепенно законодателство, в Наредбата не са предвидени конкретни насоки за нейното прилагане и редица въпроси остават отворени.

В периода 2014 – 2020 г., по отношение на гореспоменатите основни услуги, подкрепа е предоставена по линия на Националната програма и по спешните мерки по ФУМИ. Фондът е сред малкото източници на финансиране за ранна интеграция в България. Друг източник на финансиране за ранна интеграция на законно пребиваващи граждани на трети страни е националният бюджет, финансирането по който е предоставено на компетентните органи за изпълнение на техните функции. С цел осигуряване на приемственост и продължаване на подкрепата, изпълнението на тези мерки също ще бъде предвидено в Националната програма по ФУМ 2021 – 2027. Въз основа на натрупания опит от изпълнението на програмата от предишния програмен период, мерките ще бъдат надградени и консолидирани с оглед постигане на ефективна и трайна интеграция на хората. Подкрепата по фонда в областта на законната миграция също ще продължи с цел установяване на легални пътища към Европа.

Предвидените по тази конкретна цел дейности са насочени към посрещане на проблемите и потребностите на целевите групи, касаещи ГТС, търсеци или получили международна закрила, както и по отношение на българското общество, включително информиране на ГТС с оглед улесняване на интеграцията им в общността, както и с цел да се обърне внимание на ниското ниво на информираност на приемащото общество относно мигрантите, и повишаване на толерантността и преодоляване на предразсъдъците и формиране на положителни възприятия към ГТД.

Основни дейности по този приоритет са свързани с повеждането на обучения за повишаване на знанията по български език, които ще спомогнат за подобряване на комуникацията и на разбирането на спецификата на българското общество, и на административната и институционалната система, както и ще се намали дистанцията в комуникацията между мигрантите и българските граждани и по-специално с представителите на институциите, отговорни за предоставяне на услуги в областта на заетостта, достъпа до образование и квалификация, социални и медицински услуги и други.

Информационните кампании, както и мерките за културна адаптация и запознаване със спецификата на българските традиции с участието на голям брой мигранти, ще допринесат за подобряване на познаването и улесняване на културната адаптация.

Ключов фактор за постигането на това е наличието на ефективни и ефикасни инструменти за предоставяне на интеграционни услуги на мигрантите и подкрепа за лицата, търсеци международна закрила.

Предвидените дейности продължават и надграждат проектите, реализирани по ФУМИ 2014 – 2020 и мерките, финансирани по линия на спешната помощ. Те ще допринесат за постигането на специфичната цел, посочена в чл. 3, ал. 2, буква б), като се съсредоточат върху следните мерки за изпълнение:

- подкрепа за разработването и прилагането на политики за насърчаване на законната миграция и прилагането на достиженията на правото на ЕС в областта на законната миграция, включително събиране на семействата и прилагане на трудовите стандарти;
- изпълнение на интеграционни мерки за социално и икономическо приобщаване на гражданите на трети страни, на мерки за защита на уязвимите лица в контекста на интеграционните процеси, улесняване събирането на семейства, подготвянето им за активно участие и приемането им от обществото, по-специално с участието на национални и по-специално регионални или местни

власти и организации на гражданското общество, включително организации, ръководени от бежанци и мигранти, и социални партньори.

Това ще бъде постигнато чрез изпълнението на следните дейности:

- **Мерки за насърчаване на законната миграция в България и представяне на информация за възможностите в трети държави.** Планираните дейности са свързани с организиране на конференции, обучения и семинари, разпространение на информационни материали и други дейности в трети държави, с които България е сключила двустранни споразумения за регулиране на трудовата миграция и/или социалното осигуряване и други.

Приоритет ще бъде поставен върху подобряването на условията за интеграция на ГТС, които пребивават законно на територията на Република България и по-специално на уязвими лица с оглед на тяхното социално включване и улесняване на тяхната интеграция в българското общество и успешната реализация на пазара на труда.

Този приоритет ще се постигне по-специално чрез изпълнението на следните мерки:

- **Разработване на мерки и програми за интеграция**

Предоставяне на индивидуална подкрепа, свързана с потребностите на ГТС, по-специално уязвимите лица, непридружените малолетни и непълнолетни лица, жертви на изтезания. Информирание, консултиране и улесняване на културната и социална адаптация на ГТС, административно и правно консултиране, предоставяне на консултации и подкрепа на ГТС в области като жилищно настаняване, надбавки, психологически грижи, оценка на способностите и квалификацията и тяхното съответствие със стандартите на ЕС, професионална ориентация с цел достъп до пазара на труда, социалната, здравната и образователната системи и други. Дейности, свързани с професионалното обучение, като например придобиване на основни знания или квалификация, преквалификация и други., както и участие в социални, здравни и образователни системи няма да отговарят на условията, тъй като те се считат за част от основния процес на интеграция, който не получава подкрепа в рамките на ФУМ, а получава такава по линия на ЕСФ +.

- **Повеждане на обучения на български език за законно пребиваващи ГТС, включително лица, получили международна закрила.** Обученията ще се провеждат извън системите за предучилищно и училищно образование. Тези обучения ще улеснят достъпа на мигрантите до образование и пазара на труда, тяхната културна адаптация и като цяло тяхната интеграция в българското общество. Подкрепата ще се предоставя на ГТС, които не са включени в системите за предучилищно и училищно образование и ще бъдат допустими за участие само до включването им в тези системи.

- **Повишаване толерантността на българското общество, намаляване на межкултурните различия с оглед улесняване на интеграцията на законно пребиваващи граждани на трети държави в страната. Доброволни дейности и инициативи.**

- **Обмен на информация, най-добри практики и стратегии,** съвместно обучение, проучвания, разработване на сценарии и процедури за транснационални дейности в случай на повишаване на миграционния натиск, разработване и изпълнение на съвместни дейности и операции и създаване на транснационални мрежи за сътрудничество, създаване на капацитет за интеграция чрез обучения на представители на местната власт и други заинтересовани страни.

Очаквани резултати:

- осигурени условия и подкрепа за насърчаване на легалната миграция в България;
- изпълненни цялостни програми за интеграция;
- подобрен капацитет за интеграция на съответните заинтересовани страни и/или осигурени условия за улесняване на интеграцията;

- осигурена подкрепа на лица, търсещи или получили международна закрила за тяхната успешна интеграция.

2.1.3. Примерна разбивка на средствата по програмата (ЕС) в зависимост от вида интервенция

Позоваване: Член 22, параграф 5 от РОР, член 12, параграф 15 от Регламента за ИУГВ или член 12, параграф 9 от Регламента за ФВС или член 13, параграф 9 от Регламента за ФУМИ

Таблица 1

Специфична цел	Вид интервенция	Код	Ориентировъчна сума (в евро)

2.1.4. Техническа помощ

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква е) от РОР; Член 36, параграф 5 от РОР; Член 37 от РОР; Член 95 от РОР

Текстово поле [5 000] (Техническа помощ съгласно член 36, параграф 5 от РОР)
Текстово поле [3 000] (Техническа помощ съгласно член 37 от РОР)

2.1. Наименование на специфичната цел: **Специфична цел 3 – Принос към борбата с нелегалната миграция и осигуряване на ефективност на връщането и реадмисията в трети държави**

2.1.1. Описание на специфичната цел

Миграционният натиск продължава да бъде сериозно предизвикателство, въпреки значителното му намаляване след мерките, които бяха предприети от по страните по Балканския маршрут. Поради географското си разположение и прилагането на безвизов режим с повече от 60 държави от Близкия Изток и Африка, Турция продължава да бъде пресечна точка на всички канали за нелегална миграция към държавите членки, включително тези към България. Концентрирането на значителен брой мигранти на територията на Турция и Северна Гърция може да се разглежда като потенциален риск за България. Динамичната икономическа и политическа ситуация в Турция и нейните отношения с ЕС, са значими фактори, които биха могли да катализират нови миграционни процеси към България.

По миграционния маршрут на Западните Балкани се наблюдава промяна в движението на мигрантите по гръцко-албанския коридор и централния сръбски коридор към границата между Босна и Херцеговина и Хърватия и по-малко към границите на Сърбия с Унгария, Хърватия и Румъния. България поддържа готовност за навременна реакция в случай на установяване на нови тенденции или промени по маршрутите за придвижване на мигранти през страните от региона.

Специални домове за временно настаняване на чужденци (СДВНЧ) при дирекция „Миграция“ - МВР са създадени в София и Любимец. Това са центрове от затворен тип с общ максимален капацитет от 700 души. В тези центрове се настаняват ГТС, на които са наложени принудителни административни мерки връщане в страна на произход, транзитна държава или сигурна трета държава и експулсиране, които възпрепятстват изпълнението на наложените им мерки или за които съществува риск от укриване. Настаняването в домовете цели да осигури изпълнение на процедурите по принудително връщане, като част от политиките на Съюза за гарантиране на сигурността, с които България е ангажирана. В тази връзка се извършват дейности по своевременно идентифициране на лица и издаване на документи за пътуване/пасавани. Предоставя се устен и писмен превод от/на редки езици, за да се улесни изпълнението на всички тези дейности.

С финансиране от Спешна помощ по ФУМИ 2014-2020 в България се увеличи капацитетът за настаняване на незаконно пребиваващи чужденци в СДВНЧ. През 2018 г. МОМ предостави контейнери за настаняване на дирекция „Миграция“ - МВР, които са монтирани в СДВНЧ Любимец. През 2019 г. контейнерите бяха свързани към електрическата мрежа и към ВиК, отново с подкрепата на проекти по Спешна помощ по ФУМИ 2014-2020 и бяха въведени в експлоатация, когато е необходимо. По този начин капацитетът за настаняване на дирекция „Миграция“ - МВР се увеличи с 380 места.

В изпълнение на националните планове за действие при ситуации, свързани с увеличен миграционен натиск е създадена организация за създаване и поддържане на допълнителен капацитет за приема и настаняване на незаконно пребиваващи чужденци. С изпълнение на проекти по спешна помощ по ФУМИ 2014-2020 бяха доставени 500 контейнера за създаване на временен капацитет за спешни ситуации в СДВНЧ Любимец в случай на нова ситуация на увеличен миграционен натиск.

Прилагането на процедурите за връщане са основен и ключов инструмент за противодействие на нелегалната миграция. Връщането на лица, които не отговарят на изискванията за законно пребиваване в страната е от решаващо значение за поддържане на доверието в националната система за миграция. Така се поставят ясни правила и критерии за управление на миграционните процеси. Основен инструмент в изпълнението на връщане на ГТС, пребиваващи без разрешение са споразуменията за реадмисия, подписани между ЕС и трети държави или двустранни споразумения. Съгласно българското законодателство МВР и по-конкретно Главна дирекция „Гранична полиция“ – МВР е компетентният орган по прилагането им на национално ниво.

В съответствие с приоритета на ЕС за увеличаване броя чужденците, върнати от ЕС, през последните години България постигна добри резултати. Над три четвърти (75%) от завърналите се от страната чужденци са на възраст между 18 и 35 години, като 94% от тях са мъже. Увеличава се броят на хората, които отказват да съдействат при принудителното им връщане, което налага полицейски ескорт. През 2019 г. са върнати общо 874 незаконно пребиваващи граждани, което е с 2,2% по-малко от предходната година (894). През 2020 г. в изпълнение на споразуменията за реадмисия и в условията на заплахата от COVID-19, общо 194 ГТС са върнати в техните страни на произход или транзитни държави. Операциите по връщане са извършвани по суша и по море, като се следват споразуменията за реадмисия за транзитно преминаване през трети държави или държави-членки. Връщането на незаконно пребиваващите чужденци се извършва единствено със средства по Спешна помощ и Националната програма по ФУМИ 2014-2020 и с подкрепата на Европейската агенция за гранична и брегова охрана. За осигуряване на тази дейност не е осигурено гарантирано минимално национално финансиране. Изпълнението на тези дейности доведе до значителни резултати, сред които ефективност на връщането в страната на произход, изграждане на капацитет на персонала на компетентните органи в областта на връщането, улесняване на процедурите за идентификация, установяване на контакти с дипломатическите мисии на трети държави по миграционни въпроси, подобрен капацитет за настаняване на ГТС, които не отговарят или вече не отговарят на условията за пребиваване в страната. С финансирането от НП по ФУМИ 2014-2020 до края на 2020 г. се подпомогна връщането и реинтеграцията на 748 ГТС, допълнително бяха изпълнени мерки за обучение на 124 представителни на национални организации и НПО, работещи в областта на връщането. В допълнение, с финансовата подкрепа предоставена по Спешна помощ по ФУМИ 2014-2020, за периода 2016-2020 г., броят на доброволно завърналите се е 1523, от които 228 са получили и помощ за реинтеграция след доброволното им завръщане в съответната държава на произход.

Голяма част от ГТС не желаят да се върнат в страната си на произход, поради несигурност и очаквани трудности, свързани с тяхната реинтеграция в обществото от социален и икономически характер. Освен това, в повечето случаи мигрантите пристигат в България с недостатъчно средства и изпитват трудности да осигурят нормално препитание за тях и семействата им. Особено трудно е положението с уязвимите групи (семейства с един родител, бременни жени, непридружени малолетни и непълнолетни, мигранти с нужда от здравни грижи, преживели насилие (включително насилие, основано на пола) и др.). Тези лица имат специфични нужди, които са трудни за удовлетворяване поради липса на пари или липса на подкрепа от обществото /семейството/ или приятелите. Уязвимите лица също са изключително засегнати от проблеми с вземането на решение за връщане, поради несигурност и очаквани трудности, свързани с реинтеграцията в обществото от социален или икономически характер.

На всички граждани на трети страни, които пребивават неправомерно в страната, се налагат принудителни административни мерки (Решение за връщане). В тези случаи, ако лицата не се върнат доброволно, то лицата от целевата група подлежат на мерки за принудително връщане.

ГТС, които пребивават незаконно, нямат официално право да работят законно в България и пред тях се очертават перспективи за траен незаконен статут без сигурни доходи. Трудно е за ГТС да вземат решението да се върнат поради несигурност и очаквани трудности от социално и икономическо естество в страната си на произход.

Основните проблеми на ГТС от целевите групи могат да бъдат обобщени, както следва:

- липса на информация за възможностите за връщане;
- липса на документи за пътуване;
- липса на финансови средства;
- несигурност, свързана с успешната реинтеграция след евентуалното връщане в страната на произход.

За решаването на тези проблеми се предвиждат дейности по специфичната цел за насърчаване на доброволното връщане и осигуряване на цялостна подкрепа за подготовка и прилагане на връщането в страната на произход, както и мерки за реинтеграция след пристигането в съответната трета държава.

Планираните дейности са в съответствие с Директива 2008/115 / ЕО, акцентира се върху мерките за доброволно връщане, гарантиране на определен срок за доброволно връщане на лица, на които са наложени принудителни административни мерки за депортация. Опазването на правата и достойнството на ГТС изисква специфични мерки за адресиране нуждите на уязвимите лица.

За бърза адаптация при възможни неочаквани промени в мигрантските потоци е необходимо да се оптимизират процедурите за задържане и да се подобрят и поддържат материално-техническите условия в СДВНЧ.

За обезпечаване на подходящи условия за настаняване, са предвидени оперативни разходи за СДВНЧ. Финансирането по тази специфична цел е планирано за покриване на оперативни разходи и дейности по поддръжка и ремонт в СДВНЧ, калкулирани на базата на данни за заетостта на центровете през 2018-2019 г. Общият капацитет на СДВНЧ през посочения период е 700 места. Средната заетост на СДВНЧ през 2019 г. е 26% (варира между 15% и 39%), а през 2018 г. е 37% (варира между 23% и 59%).

Основни задачи в тази област са ефективната подготовка на връщането, включително изпълнение на мерки за издаване на решения за връщане, идентифициране на ГТС, оптимизиране на процеса за планиране и прилагане на принудителни административни мерки, които са основен инструмент за противодействие на незаконната миграция, увеличаващ броя на завърналите се от ЕС незаконно пребиваващи ГТС. Увеличаването на броя на незаконно пребиваващите ГТС, които не оказват съдействие в процеса на принудителното им връщане, изисква ескортиране от полицейски служители и допълнителни финансови разходи.

В допълнение, всяка година ЕК води преговори за подписване на нови споразумения за реадмисия с трети държави, които генерират или са транзитни страни за миграция, което допълнително увеличава задълженията на компетентния орган по отношение на реадмисията на ГТС, пребиваващи без разрешение на територията на Република България.

Подкрепата ще бъде насочена към принудително връщане на лица, които пребивават незаконно в България, извършили са нарушения на българското законодателство, и които не отговарят или вече не отговарят на изискванията за законно пребиваване или такива, на които са наложени принудителни административни мерки по Закона за чужденците в Републиката на България - „връщане в страната на произход или друга транзитна държава или трета държава“ или „експулсиране“.

Основен инструмент за изпълнение на принудителното връщане е реадмисията в съответствие със споразуменията за реадмисия, подписани между ЕС и трети държави, както и двустранни споразумения, подписани от България. Освен споразуменията, сключени на ниво ЕС, България е сключила споразумения за реадмисия с още десет държави: Албания, Армения, Босна и Херцеговина, Грузия, Косово, Ливан, Сърбия, Северна Македония, Узбекистан и Украйна. Всяка година се подписват нови споразумения за реадмисия с трети държави, които генерират миграция или транзитни трети страни, което увеличава задълженията на националните органи.

При изпълнение на мерките за принудително връщане се осъществява комуникация с дипломатическите мисии / консулските служби в Република България с цел идентификация, издаване на документи за пътуване и издаване на визи на чужденци, на които са наложени принудителни административни мерки по Закона за чужденците в Република България. Засилването на сътрудничеството чрез работни срещи с представители на служби от страни с висок миграционен потенциал ще допринесе за добрата координация при разрешаването на сложни казуси, ускоряване на процеса за идентифициране на лица, както и постигане на максимална ефективност на процедурите за връщане.

През последните години се увеличиха отговорностите на персонала на дирекция „Миграция“ - МВР за изпълнение на задачи, свързани с контрола и регулирането на миграционните процеси във вътрешността на страната. Значително нарасна и мащаба на изпълняваните задачи. Темата за миграцията е водеща както в националния, така и в дневния ред на ЕС и ще продължи да бъде толкова важна и в бъдеще. В тази връзка, България като външна граница на ЕС трябва да развива натрупания практически опит, както и да продължи да повишава технологичния и административен капацитет за ефективно и устойчиво връщане, и да намалява стимулите за незаконна миграция.

С оглед на динамиката в изпълнението на дейности за задържане на ГТС, пребиваващи незаконно в страната, е необходимо да се повиши капацитетът за качествен контрол върху пребиваването на чужденците и за противодействие на нелегалната миграция в страната. Служебни автомобили са необходими при контактуване и срещи с посолствата, при осъществяването на контрол за местоживеенето на граждани и проверяването на адреси. Осигурява се ескорт на чужденци до различни институции, съдилища, прокуратура, медицински институции или при влизане в болници. Всеки месец по график лицата, подали молби за международна закрила, се прехвърлят от СДВНЧ в центрове на ДАБ. Редовно се извършват ежеседмични трансфери с автомобил на придружавани чужденци между от СДВНЧ-Любимец до СДВНЧ-София. При изпълнение на наложена принудителна административна мярка, ескорт се осигурява до съответния ГКПП. Наличните транспортни средства са обновени последно през юни 2019 г., когато са доставени 10 автомобили, както и през 2018 г. МОМ предостави 9 микробуса на дирекция „Миграция“ - МВР. През периода 2018 - 2020 г. с финансиране по ФВС на Главна дирекция- Гранична полиция“ са доставени 8 специализирани МПС за превозване на ГТС с връчени решения за връщане.

За осигуряване изпълнението на задълженията на Република България по чл. 8, ал. 6 от Директива 2008/115 / ЕО е необходимо да се осигури контрол върху случаите на принудително

връщане, за да се гарантира спазване на приложимите законови процедури. Изпълнението на тези задължения е регламентирано от Закона за чужденците в Република България, а наблюдението върху изпълнението на принудителните административни мерки може да бъде извършвано от Омбудсмана на Република България, както и от представители на национални и международни НПО. През периода 2014-2020 г. изпълнението на тези действия се финансират от НП по ФУМИ. За да се осигури продължаване на изпълнението на това задължение на Република България, дейностите ще бъдат включени в НП по ФУМ за периода 2021-2027.

С оглед необходимостта от по-ефективно прилагане на изискванията на Директива 2009/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 година за предвиждане на минимални стандарти за санкциите и мерките срещу работодатели на незаконно пребиваващи граждани на трета държава, се порождат необходимост от подобряване на административния капацитет на национално ниво за проверки, свързани с незаконно наети граждани. Предвидени са мерки за обучение, сред които провеждане на курсове, семинари, обмен на опит и най-добри практики с други държави-членки на ЕС. В резултат на мерките ще се обучават по 20 инспектори годишно.

Изпълнението на проектите, които ще бъдат финансирани през 2021-2027 г., е продължение на дейностите, включени във финансирането за периода 2014-2020 г. по НП и Спешна помощ по ФУМИ, и имат за цел по-нататъшно надграждане на вече постигнатите добри резултати през последните години. Ще се поддържа стабилното нарастване на случаите на трайно връщане на лица, които не отговарят или вече не отговарят на условията за пребиваване на територията на България в съответствие с приоритетите, определени на ниво ЕС за повишаване на ефективността на връщането. Това също ще допринесе за поддържането на достатъчен и адекватен капацитет от обучен персонал, прилагащ процедурите за връщане при спазване на най-добрите практики на ЕС и правата на човека, както и специфичните нужди на уязвимите мигранти. Поддържането на добра комуникация и сътрудничество с дипломатическите мисии на трети държави ще има продължително и добро въздействие върху преодоляването на различни трудности във външното измерение на миграцията, което е от съществено значение за гарантиране на ефективно връщане.

Предвидените дейности продължават и надграждат проектите, реализирани в рамките на НП по ФУМИ 2014-2020 и по проектите по спешна помощ по фонда. Те ще допринесат за постигането на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква в), като се съсредоточат върху следните мерки за изпълнение:

а) осигуряване на еднакво прилагане на достиженията на правото на Съюза и политическите приоритети по отношение на инфраструктурата, процедурите и услугите;

б) подпомагане на интегриран и координиран подход към управление на връщането на равнището на Съюза и на държавите-членки, за развитие на капацитет за ефективно, достойно и трайно връщане и намаляване на стимулите за незаконна миграция;

в) подкрепа за подпомогнатото доброволно връщане и реинтеграция, проследяване на семейството и реинтеграция, като същевременно се зачитат интереси на малолетните и непълнолетните.

Това ще бъде постигнато чрез изпълнението на следните дейности:

- Подобряване на системата за наблюдение на принудителното връщане

- **Информирани и консултирани на ГТС за насърчаване на доброволното им връщане, засилване на информационните и опознавателни кампании. Прилагане на мерки за подпомогнатото доброволно връщане и подкрепа за реинтеграция след връщане на територията на страната на връщане.**

- **Прилагане на принудителни административни мерки, наложени на ГТС и осигуряване на устен превод.**

- **Осигуряване на оперативни разходи и ремонтни дейности и обновяване в СДВНЧ.**

- **Разширяване на СДВНЧ - Любимец на дирекция „Миграция“ - МВР.** СДВНЧ - Любимец се намира близо до българско-турската граница. Разширяването се извършва на три етапа. Изпълнението на първия етап се финансира със средства по спешна помощ по ФУМИ. Настоящата дейност от Националната програма по ФУМ ще осигури изпълнението на третия етап от техническата спецификация на проекта - изграждане на триетажна сграда с капацитет за настаняване на 540 души.

- **Дейности по сътрудничество с дипломатически/консулски служби на трети държави в България.** Дейността ще се извърши чрез организиране и провеждане на работни срещи с дипломатически/консулски служби с цел разширяване на сътрудничеството и подпомагане на процесите на идентифициране на лица с наложени принудителни административни мерки в СДВНЧ. **Повишаване на капацитета за ефективно изпълнение на задачи за контрол върху пребиваването на чужденците и противодействие на нелегалната миграция.**

- **Подобряване на административния капацитет на Инспекцията по труда, чрез провеждане на обучения за по-ефективно прилагане на изискванията на Директива 2009/52 / ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г.**

- **Прилагане на индивидуални алтернативи на административно задържане на мигранти в България за по-ефективно решаване на техните случаи.**

Предвидени са следните дейности за оперативна подкрепа: разходи за персонал, разходи за услуги по поддръжка или подмяна на оборудване/ИТ системи; разходи за услуги по поддръжка и ремонт на инфраструктура. Предвидените дейности за оперативна подкрепа ще бъдат насочени към дирекция "Миграция" – МВР, която е национална специализирана структура в МВР за регулиране и контрол на миграционните процеси на чужденци, които пребивават в България, включително прилагането на принудителни административни мерки, наложени на ГТС, както и с управлението и функционирането на центрове на дирекция „Миграция“ - МВР. Тези дейности представляват обществена услуга за Съюза и допринасят за противодействието на незаконната миграция, и осигуряването на ефективност на връщането и реадмисията в трети държави.

Очаквани резултати:

- приложени ефективни процедури за връщане

- предоставена подкрепа за връщане и реинтеграция на ГТС

- подобрен капацитет за настаняване на ГТС, които пребивават незаконно в България

- подобрен капацитет за прилагане на процедури за връщане и/ или идентифициране на ГТС, включително чрез предоставяне на съответни услуги и/или противодействие на незаконната миграция

2.1.3. Примерна разбивка на средствата по програмата (ЕС) в зависимост от вида интервенция

Позоваване: Член 22, параграф 5 от РОР, член 12, параграф 15 от Регламента за ИУГВ или член 12, параграф 9 от Регламента за ФВС или член 13, параграф 9 от Регламента за ФУМИ

Таблица 1

Специфична цел	Вид интервенция	Код	Ориентировъчна сума (в евро)

2.1.4. Техническа помощ

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква е) от РОР; Член 36, параграф 5 от РОР; Член 37 от РОР; Член 95 от РОР

Текстово поле [5 000] (Техническа помощ съгласно член 36, параграф 5 от РОР)
Текстово поле [3 000] (Техническа помощ съгласно член 37 от РОР)

3.2. Общо отпуснати финансови средства

Таблица 1: Общо отпуснати финансови средства по фонд и национален принос

Специфична цел (СЦ)	Вид действие	Основа за изчисляване на подкрепата от ЕС (общо или публична)	Принос на Съюза (а)	Национален принос (б)=в)+г)	Ориентировъчно разпределение на националния принос		Общо д)=а)+б)	Процент на съфинансиране е)=а)/д)
					публичен в)	частен г)		
СЦ 1	Действия, съфинансирани в съответствие с член 11, параграф 1 от Регламента за ФВС или ИУГВ или член 12, параграф 1 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламента за ФВС или ИУГВ или член 12, параграф 2 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 11, параграф 3 от Регламента за ФВС или ИУГВ или член 12, параграф 3 от Регламента за ФУМИ							

Специфична цел (СЦ)	Вид действие	Основа за изчисляване на подкрепата от ЕС (общо или публична)	Принос на Съюза (а)	Национален принос (б)=в)+г)	Ориентировъчно разпределение на националния принос		Общо д)=а)+б)	Процент на съфинансиране е)=а)/д)
					публичен в)	частен г)		
СЦ 2	Действия, съфинансирани в съответствие с член 11, параграф 1 от Регламента за ФВС или ИУГВ или член 12, параграф 1 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламента за ФВС или ИУГВ или член 12, параграф 2 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 11, параграф 3 от Регламента за ФВС или ИУГВ или член 12, параграф 3 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 11, параграф 4 от Регламента за ФВС или ИУГВ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 11,							

Специфич на цел (СЦ)	Вид действие	Основа за изчисляване на подкрепата от ЕС (общо или публична)	Принос на Съюза (а)	Национален принос (б)=в)+г)	Ориентировъчно разпределение на националния принос		Общо д)=а)+б)	Процент на съфинансиране е)=а)/д)
					публичен в)	частен г)		
СЦ 3	Действия, съфинансирани в съответствие с член 11, параграф 1 от Регламента за ФВС или член 12, параграф 1 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламента за ФВС или член 12, параграф 2 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 11, параграф 3 от Регламента за ФВС или член 12, параграф 3 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 11, параграф 4 от Регламента за ФВС или член 12, параграф 4 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 11,							

Специфич на цел (СЦ)	Вид действие	Основа за изчисляване на подкрепата от ЕС (общо или публична)	Принос на Съюза (а)	Национален принос (б)=в)+г)	Ориентировъчно разпределение на националния принос		Общо д)=а)+б)	Процент на съфинансиране е)=а)/д)
					публичен в)	частен г)		
СЦ 4	Действия, съфинансирани в съответствие с член 12, параграф 1 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 12, параграф 2 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 12, параграф 3 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 12, параграф 4 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 12, параграф 5 от Регламента за ФУМИ							
	Действия, съфинансирани в съответствие с член 16 от Регламента за ФУМИ							

Таблица 2 [само ФУМИ]

Категория	Брой лица на година						
	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
Презаселване							
Хуманитарен прием в съответствие с член 16, параграф 2 от Регламента за ФУМИ							
Хуманитарен прием на уязвими лица в съответствие с член 16, параграф 3 от Регламента за ФУМИ							
Прехвърляне на лица, кандидатстващи за или ползващи се от международна закрила							
[Други категории]							

Таблица 3: Прехвърляния между фондове със споделено управление*

Получаващ фонд / инструмент: Прехвърлящ фонд / инструмент	ФУМИ	ФВС	ИУГВ	ЕФРР	ЕСФ+	КФ	ЕФМД РА	Общо
ФУМИ								
ФВС								
ИУГВ								
Общо								

* Кумулативни суми на всички прехвърляния през програмния период.

Таблица 4: Трансфери към инструменти при пряко или непряко управление*

	Сума за трансфер
Инструмент 1 [наименование]	
Инструмент 2 [наименование]	
Общо	

* Кумулативни суми на всички прехвърляния през програмния период.

4. Благоприятстващи условия

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква и)

Таблица 1

Благоприятстващи условия	Изпълнение на благоприятстващите условия	Критерии	Изпълнение на критериите	Позоваване на съответната документация	Обосновка
		Критерий 1	Да/Не	[500]	[1 000]
		Критерий 2			

5. Програмни органи

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква к) и член 84 от РОР

Таблица 2

	Наименование на институцията [500]	Име и длъжност на лицето за контакт [200]	Електронна поща [200]
Управляващ орган			
Одитен орган			
Орган, който получава плащания от Комисията			

6. Партньорство

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква з) от POP

Текстово поле [10 000]

Принципът на партньорството е основна характеристика при прилагането на фондовете, който дава възможност на широк кръг от заинтересовани страни (публични органи, икономически и социални партньори, организации, представляващи гражданското общество на национално, регионално и местно ниво и изследователски структури и университети) да участват в процеса на подготовка, изпълнение, мониторинг и оценка на програмите, осъществявани с подкрепата на ЕС.

Принципът е широко застъпен при подготовката, изпълнението, мониторинга и оценката на Националната програма по Фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ). Партньорството се осъществява в няколко направления – сътрудничество с компетентните структури, включително участие в Тематичната работна група за разработване на Програмата и Комитета за наблюдение; консултации по Програмата и други фондове и програми със сходни области на подкрепа и участие в междуведомствени работните групи за разработване на други програми, финансирани от ЕС и тясно взаимодействие с Европейската комисия на всеки един етап от процеса.

С Решение № 196 от 11 април 2019 г. на Министерския съвет, Министерството на вътрешните работи е определено за водещо ведомство за разработване на трите програми в област „Вътрешни работи“.

В тази връзка, дирекция „Международни проекти“ стартира процедура за сформирание на Тематична работна група (ТРГ) за разработването на Националната многогодишна програма по Фонд „Убежище и миграция“ за програмен период 2021 – 2027 г.

В съгласие с принципа за партньорство, заложен в чл. 6 от Регламента за общоприложимите процедури (POP) покана за участие в ТРГ се отправя до компетентните структури на национално ниво, работещи в областта на миграцията и убежището. Отправи се и покана към организациите с нестопанска цел, участващи в Комитета за наблюдение по програмата за периода 2014 – 2020 г.

В допълнение, на новосъздадената интернет страници на финансовия инструмента за периода 2021 – 2027 г. през август 2019 г. се публикува покана за подбор на юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, международни организации и институции, които работят в сферата на предоставянето на подкрепа на граждани на трети държави, търсещи и получили международна закрила, законната миграция на граждани на трети държави, интеграцията на граждани на трети държави, получили международна закрила, образованието и повишаването на професионалната квалификация, връщането на граждани на трети държави в държавата на произход, за участие в състава на Тематичната работна група.

Със заповед на министъра на вътрешните работи е създадена Тематична работна група за разработване на Националната многогодишна програма по Фонд „Убежище и миграция“ 2021 – 2027 г., председателствана от заместник-министъра на вътрешните работи с правомощия по управление на фондовете на Европейския съюз. В ТРГ са включени представители на съответните заинтересовани страни – публични институции, международни организации и юридически лица с нестопанска цел, академичната общност.

В периода януари – март 2020 се проведеха две присъствени заседания на ТРГ. Поради въведеното извънредно положение в страната и последвалите ограничения, наложени във връзка с разпространението на COVID-19, обсъжданията на проекта на Националната програма се проведеха изцяло неприсъствено като решенията се приемаха чрез писмена процедура. Членовете на ТРГ участват в процеса на подготовка на Програмата, като представят предложения за стратегически приоритети, които да бъдат насочени посредством финансирането, предоставено по Програмата, разглеждат и предоставят коментари и забележки по проектите на Националната програма, преди да бъдат изпратени на ЕК .

С Решение № 712 от 6.10.2020 г. на Министерския съвет на Република България, дирекция „Международни проекти“ в Министерството на вътрешните работи е определена за Управляващ орган на Национална програма по Фонд „Убежище и миграция“ за програмен период 2021 – 2027 г.

В съответствие с разпоредбите на чл. 34 от РОР, ще се сформира Комитет за наблюдение чрез прозрачен процес и спазване принципа на балансирано представителство на съответните публични органи и представителите на партньорите.

Комитетът за наблюдение на Националната многогодишна програма по ФУМ ще се създаде със заповед на министъра на вътрешните работи и ще се председателства от заместник-министъра на вътрешните работи с правомощия по управление на фондовете на Европейския съюз, а заместник-председател ще е ръководителя на Управляващия орган на Националната програма. Членовете на Комисията и техните заместници са представители на съответните заинтересовани страни – Администрацията на Министерски съвет в качеството на Определящ орган; ведомствата, отговорни за политиките, по които се финансират дейности по Фонд „Убежище и миграция“; международни организации и юридически лица с нестопанска цел, работещи в областта на убежището и миграцията. Представителите на съответните институции се определят въз основа на предварително определени и одобрени критерии от Управляващия орган, разработени в съответствие с чл. 34 (1) от РОР. При създаването на КН ще се има в предвид и разпоредбата на чл. 34 (2а) от РОР относно децентрализираните агенции Представители на Европейската комисията и Одитния орган участват в работата на Комитета за наблюдение в качеството си на наблюдатели.

Списъкът на членовете на Комитета за наблюдение ще се публикува на уебсайта, посочен в чл. 44 (1) от РОР.

Редът за работа на Комитета за наблюдение се урежда с Вътрешни правила, които са неразделна част от заповедта на министъра на вътрешните работи, с която е създаден Комитета. Правилата определят правомощията, отговорностите и поведението на председателя и членовете на Комитета както и на наблюдателите, основаващо се на следните принципи – законност, безкористност, безпристрастност, независимост, обективност, публичност, отговорност и професионално поведение.

Комитетът за наблюдение ще се събира поне веднъж годишно (присъствено или неprisъствено в зависимост от текущата обстановка) и при необходимост ad hoc.

Функциите на КН ще са в съответствие с разпоредбите на чл. 35 (1) и (2) от РОР. Комитетът разглежда изпълнението на програмата и постигането на етапите и целите, както и всички въпроси, които засягат изпълнението на програмата и мерките, предприети за справяне с тези проблеми, включително нередности. КН също така преглежда приноса на програмата за справяне с предизвикателствата, идентифицирани в съответната препоръка за конкретната държава, които са свързани с изпълнението на програмата; прилагането на мерки за комуникация и видимост и не на последно място постигнатият напредък в извършването на оценката, синтез на оценката и последващите действия във връзка с резултатите. Освен това Комитетът одобрява всяко предложение на УО за измененията на програмата, както и годишния доклад за изпълнението.

Изпълнението на програмата по ФУМ ще следва същите принципи на партньорство, както в процеса на нейната подготовка. От страна на Управляващия орган за партньорите ще се осигури широка публичност чрез предоставяне на съответната информация на уебсайта на Министерството на вътрешните работи, както и чрез провеждането на редовни информационни събития, отворени за всички заинтересовани страни. Също така основна роля тук ще има и Комитета за наблюдение с цел наблюдение на напредъка на изпълнението на Националната програма на ФУМ и бъдещо развитие, консултиране и/или вземане на решения, свързани с преразглеждане на програмата и/или одобряване на докладите за мониторинг.

Информационната система за управление и наблюдение ще продължи да бъде използвана за наблюдение на индикаторите и информацията, необходима за проследяването на напредъка при постигане на целите, договорени в Националната програма.

Допълняемостта на Националната програма и съответните действия към други политики се осъществява още при програмирането чрез участие на представители на Министерството на вътрешните работи в междуведомствени тематични работни групи за разработване на оперативните програми, включени в РОР като съответно техни представители участват в подготовката на програмите в област „Вътрешни работи“. Към момента експерти от дирекция „Международни проекти“ участват в 14 междуведомствени тематични работни групи за разработване на оперативните програми и на програмите за териториално сътрудничество на Р България за периода 2021 – 2027 г., както и за подготовката на Споразумението за партньорство за програмен период 2021 – 2027 г.

7. Комуникация и видимост

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква й) от РОР

Текстово поле [4 500]

Целите на предвидения комуникационен подход са в съответствие с целите на Националната програмата, както следва: укрепване и развитие на всички аспекти на Общата европейска система за убежище; подпомагане на законната миграция и улесняване интеграцията на граждани на трети страни; подпомагане противодействието на незаконната миграция и осигуряване на ефективност на процедурите за връщане и реадмисия в трети държави.

Сред целите на комуникационния подход е да се осигури публичност на подкрепата на дейности, свързани с мерки, финансирани от Фонда, като се обърне особено внимание към дейностите от стратегическо значение.

Комуникационният подход включва: информиране на потенциалните бенефициенти за възможностите за финансиране; оказване на подкрепа на бенефициентите по отношение на изпълнение на дейности по комуникация на техните проекти; информиране на широката общественост за дейностите и резултатите от програмата; представяне на положителното въздействие и добавената стойност от включването и финансирането на ЕС.

Те ще бъдат изпълнени чрез следните основни дейности:

В съответствие с чл. 44 (1) от Регламента за общоприложимите разпоредби (РОР), Управляващият орган ще поддържа уебсайт, на който ще бъде налична цялата информация за програмата – цели, дейности, възможности за финансиране и резултати.

Съответните компетентни институции и потенциални бенефициенти активно участват в процеса на разработване на Националната програма чрез включването си в ТРГ, създадена със заповед на министъра на вътрешните работи. На по-късен етап те ще бъдат поканени да участват в Комитета за наблюдение и ще бъдат активно включени в процеса на изпълнение, мониторинг и оценка на Националната програма, което от своя страна, ще гарантира прозрачност.

В съответствие с член 44 (2) от РОР, Управляващият орган гарантира, че ще осигури на потенциалните бенефициенти информация относно възможностите за финансиране чрез публикуване на необходимата информация на уебсайта. Тази информация също така ще бъде публикувана в специализирана информационна система, създадена на национално ниво, която ще предостави на потенциалните бенефициенти възможност да участват в поканите за набиране на проектни предложения и ще позволи на Управляващия орган да оцени проектните предложения, да сключи договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и да наблюдава тяхното изпълнение.

Управляващият орган гарантира, че списъкът с дейности, избрани за финансиране в рамките на фондовете, ще е публично достъпен на уебсайта. Това ще бъде направено в съответствие с чл. 44 (3) от РОР.

В съответствие с изискванията на чл. 44 (4) от РОР, всички горепосочени документи се публикуват на уебсайта в отворени, машинно четими формати, което позволява данните да бъдат сортирани, търсени, извлечени, сравнявани и повторно използвани.

Друг подход за информиране на потенциалните бенефициенти относно възможностите за финансиране, ще бъдат публичните събития, организирани в началото на изпълнението на програмата и информационните дни, които ще се провеждат регулярно от Управляващия орган. Събитията ще бъдат организирани с подкрепата на дирекция „Пресцентър и връзки с обществеността“ към Министерството на вътрешните работи. Дирекцията е специализирана структура, отговорна за осигуряване прозрачността и публичността на дейността на министерството и активно работи с медиите на национално и регионално ниво и има създадени силни връзки с различните комуникационни канали, включително телевизия, радио и вестници.

След изпълнението на програмата, Управляващият орган ще организира заключително събитие, на което ще бъдат представени постигнатите резултати.

В допълнение, Управляващият орган организира информационна кампания с потенциалните заинтересовани страни при обявяването на всяка покана за набиране на проектни предложения.

При процедурите за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще се проведат информационни дни с директните бенефициенти, на които ще бъдат дадени разяснения и насоки за разработване на проектните предложения, както и ще бъдат обсъдени проблемни въпроси.

Ще бъдат предвидени мерки, насочени към подпомагане на бенефициентите относно оповестяване на резултата от изпълнението на техните проекти. Указания за информация и публичност на ниво проект ще бъдат публикувани на уебсайта на програмата и ще бъдат предоставени на бенефициентите. В Указанията ще бъдат заложили минимални изисквания за публичност, прозрачност и комуникация, като те ще бъдат задължителни за бенефициентите и ще са в съответствие с чл. 45 от РОР. Изискванията ще бъдат включени в договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ между Управляващия орган и бенефициентите. Необходимите ангажименти по наблюдение на изпълнението на тези задължения от страна на бенефициентите, ще бъдат заложили в СУК и в други съответни документи.

Facebook е друг комуникационен канал, където на отделна страница за Програмата ще се публикуват новини и съобщения. Управляващият орган е избрал платформата Facebook поради нейната популярност, както и заради наличието на профил в тази социална медия, който редовно се актуализира с информация относно изпълнението на програмите в област „Вътрешни работи“ през предходния програмен период. В профила във Facebook Управляващият орган ще публикува следното:

- предварителна информация за това кога, къде и по каква тема ще се организират различни събития, както и за възможността и начина за участие в тези събития;
- информация за организирани събития, възможности за финансиране по програмата, резултати и въздействие на програмата;
- информация за напредъка, постиженията, резултатите и добрите практики от изпълнението на финансираните проекти.

Профилът във Facebook също така ще даде възможност на всички заинтересовани страни да осъществяват контакт с Управляващия орган и да следят в реално време нови събития, информация и новини.

Целевата група на програмата включва: ГТС, кандидатствали или получили международна закрила или убежище; ГТС, които не отговарят или вече не отговарят на изискванията за законно пребиваване в България и на които са наложени принудителни административни мерки; компетентните български институции и заинтересовани страни като НПО, международни организации и други в областите за подкрепа на ФУМ 2021 – 2027; българските граждани. Списъкът с целевата група включва и потенциалните бенефициенти и други, специфични за програмата групи.

Целевата група се определя в съответствие с целите, заложи в Националната програма по ФУМ 2021 – 2027.

Бюджетът на планираните дейности и мерките, включени в комуникационния подход, ще бъде изчислен след окончателното разпределение на средствата по програмата. Бюджетът ще бъде равен или по-висок от 0,3 % от общата сума на програмата. Описанието следва да предоставя индикативен финансов план за дейност/канал и по година, и друга подходяща информация.

8. Използване на единични разходи, еднократни суми или единни ставки и финансиране, което не е свързано с разходи

Позоваване: Членове 94 и 95 от РОР

Планирано използване на членове 94 и 95	ДА	НЕ
От приемането си програмата ще използва възстановяване на приноса на Съюза на основата на единичните разходи, еднократните суми и единните ставки по приоритета съгласно член 94 от РОР (ако отговорът е „да“, попълнете допълнение 1)	☐	☐
От приемането си програмата ще използва възстановяване на приноса на Съюза на основата на финансиране, което не е свързано с разходите, съгласно член 95 от РОР (ако отговорът е „да“, попълнете допълнение 2)	☐	☐

Допълнение 1:

Принос на Съюза на основата на единични разходи, еднократни суми и единни ставки

Образец за представяне на данните за разглеждане от Комисията

(Член 94)

Дата на внасяне на предложението	

Настоящото допълнение не се изисква, когато се използват опростените варианти за разходите на равнище ЕС, установени с делегиран акт, посочен в член 94, параграф 4.

А. Обобщение на основните елементи

Специфична цел	Прогнозен дял от общия размер на отпуснатите финансови средства в рамките на приоритета, за който ще се прилагат опростени варианти на разходите (ОВР), в %	Вид обхваната операция/видове операции		Показател, който води до възстановяване на разходите		Мерна единица на показателя	Вид ОВР (стандартна таблица на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки)	Размер (в EUR) или процент (в случай на фиксирани ставки) на ОВР
		Код ¹	Описание	Код ²	Описание			

¹ Това се отнася до кода в приложение VI към регламентите за отделните фондове относно ФУМИ, ИУГВ и ФВС.

² Това се отнася до кода на общия показател, ако е приложимо.

Б. Подробности за типа операция (попълва се за всеки тип операция)

Управляващият орган получавал ли е подкрепа от външно дружество за определяне на опростените разходи по-долу?

Ако отговорът е „да“, моля, посочете кое външно дружество: Да/Не — Наименование на външното дружество

1. Описание на типа операция, включително графика за изпълнение ¹	
2. Конкретна(и) цел(и)	
3. Показател, който води до възстановяване на разходите ²	
4. Мерна единица на показателя	
5. Стандартни таблици на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки	
6. Сума по мерна единица или процент (за единни ставки) от ОВР	

¹ Предвидена начална дата на подбора на операциите и предвидена крайна дата на тяхното приключване (позоваване на член 63, параграф 5).

² За операции, включващи няколко опростени варианта за разходите, обхващащи различни категории разходи, различни проекти или последователни фази на операция, полетата 3—11 трябва да бъдат попълнени за всеки показател, който води до възстановяване.

7. Категории разходи, обхванати от единичните разходи, еднократните суми или единните ставки	
8. Тези категории разходи покриват ли всички допустими разходи за операцията? Да/Не	
9. Метод(и) на корекция ¹	
10. Проверка на метода за достигане до мерните единици [реализирани] - опишете какви документи/система ще бъдат използвани, за да се провери, че реализираните единици са достигнати - опишете какво и от кого ще бъде проверено по време на проверките на управлението - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи	
11. Възможни погрешни стимули ² , смекчаваци мерки и очаквано ниво на риска (високо/средно/ниско)	

¹ Ако е приложимо, посочете честотата и графика на корекцията и ясно позоваване на конкретен показател (включително връзка към уебсайта, на който е публикуван този показател, ако е приложимо).

² Има ли някакви потенциални отрицателни последици за качеството на подпомаганите операции и ако това е така, какви мерки (напр. осигуряване на качеството) ще бъдат предприети за компенсиране на този риск?

12. Обща сума (на национално равнище и на равнище ЕС), която се очаква да бъде възстановена от Комисията на тази основа	
---	--

В. Изчисляване на стандартната таблица на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки

1. Източник на данните, използвани за изчисляване на стандартната таблица на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки (кой е генерирал, събрал и записал данните; къде се съхраняват данните; крайни срокове; валидиране и др.):

--

2. Моля, уточнете защо предложеният метод и изчисление въз основа на член 94, параграф 2 са подходящи за вида операция.

--

3. Моля, посочете как са били направени изчисленията, включително и допускането по отношение на качеството или количествата. Когато е приложимо, следва да се използват статистически данни и референтни стойности, ако такива бъдат поискани, във формат, позволяващ употребата им от Комисията.

4. Моля, обяснете как сте гарантирали, че само допустимите разходи са включени в изчислението на стандартната таблица на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки.

5. Оценка на одитния(те) орган(и) на методиката на изчисление и на размера, както и на механизмите, осигуряващи проверката, качеството, събирането и съхранението на данните.

Допълнение 2:

Принос на Съюза на основата на финансиране, което не е свързано с разходите

Образец за представяне на данните за разглеждане от Комисията

(Член 95)

Дата на внасяне на предложението	

Настоящото допълнение не се изисква, когато се използват суми за финансиране на равнище ЕС, което не е свързано с разходи, установени с делегирания акт, посочен в член 95, параграф 4.

А. Обобщение на основните елементи

Специфична цел	Сумата, покрита от финансирането, което не е свързано с разходи	Вид операция/видове операции		Условия, които трябва да бъдат изпълнени/резултати, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията	Показател		Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултатите, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията	Предвиден вид метод за възстановяване на разходите, използван за възстановяване на разходите на бенефициера или бенефициерите
		Код ¹	Описание		Код ²	Описание		

¹ Това следва да се отнася до кода в приложение VI към регламентите за отделните фондове относно ФУМИ, ИУГВ и ФВС.

² Това следва да се отнася до кода на общия показател, ако е приложимо.

Б. Подробности за типа операция (попълва се за всеки тип операция)

1. Описание на типа операция			
2. Специфична цел			
3. Условия, които трябва да бъдат изпълнени, или резултати, които трябва да бъдат постигнати			
4. Краен срок за изпълнение на условията или постигане на резултатите			
5. Определение на показателите			
6. Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултатите, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията			
7. Междинни престации (ако е приложимо), които водят до възстановяване на разходи от страна на Комисията с график за възстановяване на разходите	Междинни престации	Предвидена дата	Суми (в EUR)
8. Обща сума (включително финансиране от ЕС и национално финансиране)			
9. Метод(и) на корекция			

<p>10. Проверка на постигането на резултат или условие (и, когато е приложимо, междинни престации):</p> <ul style="list-style-type: none"> - опишете какъв(и) документ(и)/система ще се използва(т) за проверка на постигането на резултата или състоянието (и, когато е приложимо, за всяка от междинните престации); опишете какво, как и от кого ще бъде проверено по време на проверките на управлението (включително на място); - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи 	
<p>11. Използване на безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите</p> <p>Държавите членки предоставят ли на бенефициерите безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите? Да/Не</p>	
<p>12. Мерки за осигуряване на одитна следа</p> <p>Моля, посочете органа/органиите, отговарящи за тези мерки.</p>	

Допълнение 3:

Тематичен механизъм

Референтен номер на процедурата/специфична цел	Модалност: Специфично действие/спешна помощ/презаселване и хуманитарен прием/прехвърляне на кандидати за международна закрила или лица, на които е предоставена международна закрила	Вид интервенция	Финансово участие на ЕС (EUR)
<type='N' input='M'>	<type='S' input='S'>	<type='S' input='S'>	<type='N' input='M'>
Описание на действието	[текст]		
Държавата членка представя изменение/отказ на тематичния механизъм	Дата: <type='N' input='M'> Изпращане/Отказ: <type='S' input='S'>		
Коментар (ако държавата членка откаже или ако целевите показатели и междинните цели не са актуализирани, следва да се въведе обосновка; таблици 1 от точка 2.1.3, 1 от точка 3.1 и 1 от точка 3.2 от настоящото приложение следва да бъдат преработени)	[текст]		